Nino Runeberg

(Alceste)

Alkemi, Planetmystik och Symboler

IV

Rosenkorsets hemlighet

Svenska Teosofiska Bokförlaget
Stockholm

NINO RUNEBERG
(ALCESTE)

ALKEMI, PLANETMYSTIK OCH SYMBOLER

IV

ROSENKORSETS HEMLIGHET

SVENSKA TEOSOFISKA BOKFÖRLAGET
STOCKHOLM.

NORRTELJE 1911.
NORRTELJE TIDNING BOKTRYCKERI A.-B.

Det finnes väl knappast någon person med intresse för mystik och ockultism, som ej har hört Rosenkreutzarnes orden nämnas. Få äro däremot i sanning de, hvilka i vår tid fått se en skymt af den sanna Orden af det Gyllene Rosenkorset. De som fått en glimt af härligheten bakom förlåten, hafva därigenom äfven undfått förpliktelsen att söka för andra klargöra livad de sett, så att vägen till inträde i denna orden ej må blifva tillsluten för dem, som verkligen vilja söka och finna.

* *
*

”Jag tror på den Helige Ande, — en helig allmännelig Kyrka, de heligas församling”, — så börjar den kristna trosbekännelsens tredje artikel. Denna ”de heligas församling” har af dem, som vunnit inträde dit, betecknats med olika namn, lånade från olika tungomål. Några kalla denna församling ”den Stora Hvita Logen”, ”det Heliga Brödraskapet”, o. s. v. Den kan äfven med fog betecknas såsom ”Orden af det Gyllene Rosenkorset”; efter denna symbol var det, som Christian Rosenkreutz valde sin pseudonym. Ty ‘en pseudonym var detta namn, som vunnit en sådan ryktbarhet bland forskare på det religiösa området, och som i sig innesluter så mycken visdom, att blotta namnet på mången verkar såsom löftet om en uppenbarelse. Att korset — lifvets pröfningar och sorger, — skulle kunna förenas med rosen, — symbolen för allt hvad fagrast lifvet bjuder, detta synes för mången såsom ett rent nonsens; och jag tror det måste så förblifva för hvar och en, som ännu ej kommit till insikt om att korset

följer honom öfverallt. Men då man lefvat en tid bland världens fröjder, vaknar medvetandet därom, att det är omöjligt att nå fullkomlig lycka i den materiella världen. Hinder resa sig alltid på den världsliga människans väg till lycka, och dessa hinder äro af den art, att ingen människa kan öfvervinna dem. ”Skiljsmässa från hvad vi älska är lidande, — samvaro med hvad vi hata är lidande”, såsom Buddha lärde; — och hvem går fri från dessa former af lidande? Småningom kommer väl hvar och en äfven att komplettera dessa två satser med Buddhas öfriga teser öfver samma ämne: ”Födelse är lidande, att åldras är lidande, sjukdom är lidande, död är lidande”. Där nu någon har nått den punkt, att han begynner allvarligt reflektera öfver detta, då är han mogen att börja söka en väg till befrielse från detta lidande, som kännes så bittert. Dessa rader afse att möjligen kunna bistå någon sådan sökande själ. Det Gyllene Rosenkorsets Orden står alltid redo att hjälpa alla dem, som söka hjälp; — detta ingick i självfva verket äfven såsom första paragraf i de stadgar, som stiftaren af Rosenkreutzarnes sällskap skref för sina medbröder och lärjungar. — Bröderna af denna Orden äro så barmhärtiga och på samma gång så mäktiga, att de både vilja och kunna nå alla dem, som vilja få del af deras inflytande.

Om därför någon har en svår sorg, eller en osläcklig törst efter ett högre vetande, efter en mera öfversvinnelig lycka än vanliga forskningar eller jordiska nöjen kunna skänka, må han utan tvekan besluta sig för att söka dessa adepter af det Gyllene Rosenkorset, — ej på gator och torg, utan i anda och sanning. Man finner dem icke i yttervärlden, om man ej först i sin inre värld har lärt sig förstå deras igenkänningstecken och besvara dem på det sätt som fordras. — Härtill kräfvas obönhörligen vissa förberedelser, och dessa lär sig hvar och en bäst på egen hand. Må hvar och en, som vill söka invigning och tröst hos Bröderna, först söka inviga sig själf till att tjäna det högsta inom sig själf! ”Må allt, som synes dig skönast och ädlast, hädanefter vara dig en orubblig lag”, säger Epiktet; ”föreskrif dig en viss norm, en viss regel, som du alltid skall följa såväl i ensamheten som i sällskap med

andra".* — Måhända tviflar du i början på att en sådan orden och sådana adepter öfverhufvud finnas; du vill blott anställa ett försök; — nåväl, i hvarje händelse bör det vara klart, att ett sådant försök icke är något skämt. *Om* en sådan orden och sådana adepter finnas, så kräfva de alldeles säkert att bli tagna på allvar. Det går icke an att besvära dem af blott nyfikenhet. Om de verkligen såsom sin främsta förpliktelse åtagit sig att "lindra lidande . . . utan att kräfva någon ersättning", så är det självfallet, att de ha alldeles nog att göra utan att dessutom visa sig för sådana, som ej på allvar vilja deltaga i deras arbete eller som ej verkligen behöfva deras bistånd. — Men antag å andra sidan, att de ej finnas; — livad har du då förlorat på ditt försök? Jag tror du äfven då har att inregistrera idel vinst: du har under några månader — eller några år — egnat dig åt att med allt allvar och kraft gå framåt i alla afseenden; sådant kan i ingen händelse förflyta spårlöst. — Känner du, att du är för svag för att utan bistånd hålla ett dylikt beslut till självfodling, så anslut dig till ett eller annat sällskap. Teosofiska Samfundet står i så fall redo att välkomna dig bland sina medlemmar, men det är ej det enda; och i hvarje sann teosofs öron vore det en ren händelse och absurditet att tro, att någon viss kyrka, anstalt eller sammanslutning har ensamrätt och patent på vägen till lifvet. Gå åt det håll, dit anden kallar dig. "Söken och I skolen finna, klappen och för Eder skall upplåtas", heter det i evangelierna. — "På hvilken väg du än söker Mig", säger en annan Mästare, "på den vägen vill Jag möta dig". — Men människan måste *vilja* finna ledning, om den skall kunna gifvas henne. Vi behöfva icke söka den hos någon annan, om vi föredraga att arbeta på egen hand; men vi måste söka, vi måste arbeta; — icke blott tänka att det vore bra,

* Kinesernas Mästare, Kon-fu-tse, iakttog äfven alltid gentemot sig själf i ensamheten »ett visst ceremoniel». Så hafva de Invigde i alla länder undfått samma ingifvelser från samma håll. — Pythagoras säger i det Gyllene Kvädet: »Högt du akte dig själf, gör intet lågt eller nesligt; är du allena, så blygs själf att bevittna din skam».

(Förf. anm.)

eller att man ”borde” söka. Sök! — Bena dig ifrån dig själf, och du skall inom dig finna vägen!

Nu torde mången fråga: ”hvartill skall detta renande tjäna? Vore det ej riktigare och mera logiskt, att adepterna först skulle visa sig för oss och dymedelst öfvertyga oss om sin tillvaro och sin värdighet, innan de göra anspråk på vår hyllning och lydnad?” — Ja, ifall de gjorde anspråk häruppå, vore det logiskt och planmässigt af dem att uppträda såsom de väldiga intelligenser och mäktige andar de i självfva verket äro; vi skulle nog bli imponerade med mindre anstalter än så; vi lyda ju i hvardagslifvet snart sagdt hvar och en, som med litet större bestämdhet än andra uttalar en befallning. Men Mästarnes mål är icke att låta tjäna sig af oss; utan tvärtom, *deras mål är att tjäna oss så som de kunna*. Om vi önska världslig makt och världslig kunskap, må vi vända oss åt annat håll, — till denna världens mäktige och kunskapsrike; — adepterna vilja och kunna tjäna oss på sitt sätt, gifva oss hvad de hafva, nämligen makt öfver själarna och andarna, främst öfver vår egen själ och ande.

Man har påstått, att med detta herravälde öfver oss självfva skulle följa vissa krafter m. m. äfven i den yttre världen. Detta kan måhända vara falskt, men det kan kanske äfven vara sant; och då kunde det ju ligga en viss rimlighet i de ord Bulwer lägger i en adepts mun:* ”Antag, att vi delgåfve vår kunskap åt hela människosläktet utan åtskilnad, åt den lastbare och åt den dygdige lika; — vore vi då välgörare eller gissel? Tänk dig tyrannen, vällustingen, den onde och fördärfvade, i besittning af dessa fruktansvärda krafter: vore han icke en demon lössläppt på jorden? Antag att samma privilegium äfven skulle beskäras den gode: i hvilket tillstånd skulle samhället då råka? Det skulle invecklas i ett titaniskt krig, de gode vore ständigt tvungna att försvara sig, de onde skulle ständigt rufva på anfall. I jordens nuvarande tillstånd är det onda en mera verksam princip än det goda, och det onda skulle segra. Af dessa skäl äro vi icke allenast högtid-

---

* Zanoni, Tauchnitz’ Edition p. 205—206.

ligen förbundna att delgifva vår kunskap endast åt sådana, som icke vilja missbruka och besudla den; utan våra inträdesprof bestå i pröfningar, som rena passionerna och rikta längtan mot höjden. Och Naturen bistår och kontrollerar oss härutinnan; ty den ställer fruktansvärde väktare och oöfverstigliga stängsel mellan lastens ärelystnad och den högre kunskapens himmel”.

Det är sålunda icke makt att härska, utan kraft att tjäna, som adepterna och deras lärjungar eftersträfva och vinna; deras ideal är icke Cæsar utan Kristus; och deras fullkomliga själfförsakelse och själföfvervinnelse har bragt en af dessa lärjungar att utropa: ”Salig den, som är upphöjd öfver fattigdom och brist, öfver sjukdom och död; — som ej gör anspråk på något annat tak öfver sitt hufvud än himlen, eller fordrar någon annan bädd under sin kropp än jorden, eller begär någon annan föda än luften, och som står öfver all den nödtorft vanlige dödlige kräfva!”*

Detta förefaller måhända såsom en tröstlös asketism.; — asketism är det måhända, men tröstlös, — nej!

Samme författare fortsätter:

”Gud förödmjukar de fåfänga och upphöjer de ödmjuka; — han straffar de stolta med förakt, men till de blygsamma sänder han sina heliga änglar med tröst; — han drifver ut de illasinnade i en vildmark, men för dem som hafva en god vilje öppnar han himmelens portar.”

Hvaruti består då denna himmelska salighet, som alla religioner utlofva åt de utvalda? — Svaret är icke lätt att gifva. Människorna bestå nämligen af två slag: de som förut känna denna salighet, — och de behöfva ingen beskrifning däruppå, — samt de hvilka ännu icke känt den, och de förstå ingen beskrifning, vore den än så vältalig. ”Hvad vet ett djur om människotankens fröjder? Hvad vet människotanken om andens salighet?” För att kunna fatta denna måste människan varda ett med anden, — med Gud inom sig; såsom Jacob Böhme säger: ”Med ditt eget viljande bryter du dig lös från

* Theosophist, 1909.

Guds vilja, och med ditt eget seende ser du blott in i din egen vilja. — Så snart du fattar begär till ett ting ... så blir detta ting ett med dig... och du blir tvungen att antaga dig detta ting och skydda det som om det vore ditt eget väsen. Men om du icke insläpper något ting i ditt begär, så är du fri från alla ting, och härskar i och med detsamma öfver alla ting; ty du... är då för alla ting såsom ett intet, och alla ting äro för dig såsom ett intet; — du är såsom ett barn, som ej förstår hvad ett ting är; och om du än förstår det, så förstår du det... så som Gud behärskar alla ting och ser dem alla, och intet ting likväl fjättrar honom... Där du för ett ögonblick kan svinga dig upp i det, där intet skapadt finnes, då hör du Guds stämma... Detta är inom dig, och kan du en timma tiga i allt ditt viljande och tänkande, så får du höra Guds outsägliga ord... Om du är stilla i ditt jagskaps viljande och tänkande, så uppenbaras inom dig evighetens hörande, seende och talande; då hör och ser Gud i och genom dig... Om du tiger stilla, så är du det, som Gud var förrän Naturen och Skapnaden vordo till, och hvarur han skapte din natur och skapnad; — så hör du och ser med det, hvarmed Gud i dig hörde och såg, förrän din egen vilja, ditt eget hörande och seende begynte”. — Den som blott kunde svinga sig upp till dessa andens höjder, ”skulle inom sig förnimma vår Herres outsägliga ord om hans stora barmhärtighet; han skulle inom sig känna vår Herre Kristi kors förvandla sig till en ljuflig välgärning, och skulle få det kärare än världsligära och gods”.

Detta är det Gyllene Rosenkorsets hemlighet; dess högsta smärta är dess högsta salighet; — icke ett lidande, icke en asketism, som skulle uppsöka själfvalda och själfpålagda plågor för att hos nervsystemet och astralkroppen framkalla abnorma verkningar och krafter; utan en askes som består i ett gladt afstående från allt som skiljer oss från det Högsta inom oss, och ett gladt fullgörande af allt hvad den Stilla Rösten inom oss bjuder.

Denna hemlighet uppenbaras för anhängare af alla religioner, såsom synes t. ex. af Ebreerbrefvets ord om Moses, att

”han föredrog Kristi försmädelse framför Egyptens skatter”, och såsom det framgår äfven af läsningen af alla religioners heliga skrifter. Ty genom Kristus är allting skapadt, — Han är Logos, det lefvande Ordet, den lefvande Skaparviljan, förkroppsligad såväl uti yttervärlden som i den inre. Huru skulle Han då förblifva obekant för någon, som söker Honom? Hvar och en af oss bär alltid och öfverallt med sig Kristusuppenbarelsen i djupet af sitt väsen; den som uppriktigt söker Honom där, han skall finna Honom. Ingen annan människa kan här göra mera än visa vägens början; själf måste hvar och. en vandra honom.

Och härmed sammanhänger livad som nyss nämndes, att adepterna ej visa sig för den, som ej söker dem. Om människorna blott visste, hur ringa ansträngning det kostar att finna dem, att höra deras budskap i människohjärtat, — hur det blott kräfves ett verkligt beslut, ett allvarligt försök att *lyssna,* — då skulle de kanhända oftare än au sker försänka sig i denna frid som öfvergår allt förstånd och i sitt inre blifva ett med Tystnadens Bos.

Icke såsom skulle denna Ros vara utan törnen. Vi människobarn äro aldrig så helt oss självfva, att vi genast då vi första gången undfått uppenbarelsen vore skyddade för att blifva affällingar. Ju mera vår andliga syn skärpes, desto tydligare se vi vår egen brist, — desto klarare och oftare märka vi, hur vi aldrig en enda dag kunna undgå att försynda oss mot Gud, mot nästan och mot oss självfva. De kriser vi sålunda få genomgå kunna bli fruktansvärda, I en medeltida skrift, Tundalus’ Vision,* omtalas vissa själar, som ur en ständigt brinnande afgrundseld slungas upp till den högsta himlen och sedan återfalla i afgrunden: något liknande kan lätteligen vederfaras mystikerns själ; ty han får, som sagdt, blott han vill det, se in i den högsta himlen, men blott för att, såsom det tyckes, sjunka lika lågt, ja kanske än lägre i jordens synd och sorg. Men denna skenbarliga smärta och detta illusoriska

---

* Ingår bl. a. i svensk öfversättning i det från Nådendals kloster härstammande manuskriptet *Jöns Buddes bok* (tryckt i *Svenska litt-sällsk-handlingar.*

medvetande om att han återfallit äro i själfva verket den största välsignelse. Därigenom blir han nämligen brakt till andligt medvetande, vaknar till insikt om kontrasten mellan köttets värld och andens värld, och inser äfven, att yxan nu är satt till roten af trädet, samt att hvarje träd, som ej har rot i Själfvet, måste afhuggas och uppbrännas. Ju större kamp, dess större seger; ju mörkare lidande, dess högre klarhet. Ej såsom skulle det hjälpa att hetsa upp sig till en konstlad och sentimental förtviflan; tvärtom, det fordras lugn och klarhet i lidandet, fasthet i beslut och handling.

Men härtill behöfves hjälp af Den vi påträffat i vår inre värld, och denna hjälp undfås genom bön och meditation. Här måste åter hvar och en finna sin egen rätta väg. Förslagsvis ville jag nämna den, som föreskrifves i ”Pythagoras’ Gyllene Kväde”:

”Känn din svaghet, och sök den hjälp din ande behöfver,
sök den af hela din själ djupt i det Evigas famn.
Bed hvar morgon en bön, förr’n dagens id du begynner,
granska i kvällens lugn hela den flyende dag;
Gläds åt det goda du gjort, men ångra allt hvad du brutit;
fatta dock åter mod: mins du är gudarnes son”.

Låtom oss i synnerhet ej glömma den sista versen. Lidande är alltid ett tecken att man lefver i illusion, att man alltså är på afvägar. Smärta och sorg kunna träffa hvem som hälst, mot dem är ingen skyddad; men så är det ej med lidandet. Det säges om Bröderna af det Sanna Gyllene Rosenkorset,* att ehuru de icke lefva längre än den af Gud bestämda tiden, äro de dock frigjorda från sjukdom och lidande. Af sådant kan heller icke deras minste lärjunge fängslas, om han blott vill blifva dem trogen och fästa sin håg stadigt i Mästaren.

Den som sträfvar att göra detta, blir lärjunge i den mån han lyckas; och det är all anledning att bemöta hvarje medmänniska med aktning, ty man vet aldrig hur långt hunnen den person i själfva verket är, som nu befinner sig i en än

---

* Se W. Wynn Westcott, *Christian Rosenkreutz and the Rosicrucians,* sid. 11. (Ingår i Theosophical Siftings.)

så blygsam samhällsställning. — Det berättas, att en hög invigd en dag promenerade med sin lärjunge på gatorna i en stor stad; då de gått förbi en gatsopare och vikit om hörnet, frågade läraren sin följeslagare, om han lagt märke till den karl, som sopade gatan. På lärjungens likgiltiga fråga, livad märkligt var med honom, genmälte den invigde: ”Om du visste hvem det var, skulle du ha bedt honom om hans kvastskaft för att bevara det som en relik.” — Jacob Böhme, hvars skrifter enligt min blygsamma mening ligga till grund för en stor del af både Kants och Schopenhauers djupaste filosofiska visdom, var såsom vi alla veta skomakare i en liten by i Nordtyskland; och själfve mästaren Jesus var efter köttet en bytimmermans son. — Men i andligt afseende äro alla adepter långt hunna, huru lågt eller huru högt de än må stå på den sociala rangskalan; och de iakttaga alla vissa bud, hvars innehåll är detsamma i alla religioner.

Dessa bud formulerades i den gamla Rosenkreutzarorden på följande sätt:

I. Älska Gud öfver allt.
II. Helga din tid åt din andliga utveckling.
III. Var helt och hållet osjälfvisk.
IV. Var måttlig, blygsam, energisk och tystlåten.
V. Lär att känna ursprunget till de metaller af hvilka u är gjuten.
VI. Akta dig för kvacksalfvare och storskrytare.
VII. Lef i ständig tillbedjan af det Högsta Goda.
VIII. Var barmhärtig mot alla varelser.
IX. Inhämta grundligt hvarje lära förrän du försöker tillämpa den.
XI. Studera forntidens visdomsböcker och sök fatta deras hemliga mening.*

Dessa bud kunna synas svåra att efterlefva, men å andra sidan är den utlofvade lönen stor: frihet från allt lidande och makt att trösta andra i deras sorg; kunskap om det eviga Lifvet och tillträde till den Helige Andes stora Tempel, dit,

---

* Theosophist, 1909.

enligt Wolfram von Eschenbach, en underjordisk gång alltid leder från hvarje lärjunges bostad. — ”Vore det icke en härlig ting”, säger den nyss citerade Rosenkreutzaren, ”om vi kunde lefva, tänka och känna såsom om vi hade lefvat ända sedan världens begynnelse och vore ämnade att lefva ända till rens hemligheter och läsa den bok i hvilken allt är uppjtecknadt som har händt i det förflutna eller skall varda i det tillkommande? Vore det ej en lycka att hafva makt att draga till dig det Högsta, i stället för att själf dragas ned till det lägsta, och att hafva rena Andar till umgänge i stället för djur? — Inträd i det Verkligas rike och dela med oss de skatter vi besitta. Vi inbjuda dig, — icke på grund af vårt eget val, utan i kraft af den helige ande som rör sig inom oss och hvars tjänare vi äro”.

